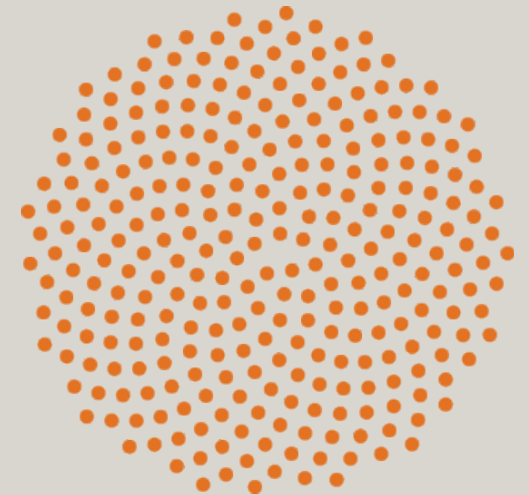

Varde
Kommune

Fremtidig struktur på dagtilbuds- og skoleområdet

INTERESSENTMØDER
Marts 2016

Velkomst

- Hvad er kvalitet på dagtilbuds- og skoleområdet for jer?
- Det spørger byrådet om, fordi vi har i gangsat strukturdrøftelser på dagtilbuds- og skoleområdet
- Hvorfor nu det?

Det faldende fødselstal/børnetal/elevtal

- Fødselstallet er faldet med 38 % fra 2000 til 2015.
- Elevtallet er fra 2012 til 2013 faldet med 168 elever.
- Faldet i antal børn fordeler sig ujævnt i vores kommune – flere børnehaver kommer til at mangle børn og tilsvarende med skolerne, hvis vi ser ud i fremtiden.
- Byrådet er bekymret for, hvad det betyder for kvaliteten og økonomien.

Hvad vil byrådet opnå med strukturdrøftelserne?

- Målet er at opnå et driftsrationalt på 20 mio.kr. og at geninvestere de 10 mio. kr. i øget kvalitet og anvende de øvrige 10 mio. kr. til bygningsvedligehold
- Det betyder, at vi går efter at spare 20 mio. kr. på driften af dagtilbud og skoler og bruge den ene halvdel på øget kvalitet og den anden på bygningsvedligehold.

Input om kvalitet

- Vi har brug for jeres input om, hvad I forstår ved kvalitet
- Så skal vi i byrådet nok tage ansvaret for, hvordan en fremtidig struktur kommer til at se ud
- Udover at tale med jer holder vi yderligere 6 møder med øvrige interessenter

Plan for processen (Masterplanen)

- Marts 2016: møder m. interessenterne
- April 2016: nedsættelse af arbejdsgrupper
- Maj – august 2016: arbejdsgrupperne arbejder
- September 2016: udvælgelse af, hvad der skal konsekvensbeskrives
- November 2016: beslutning om, hvad der sendes i høring
- Februar 2017: beslutning om ny struktur
- August 2018: ny struktur træder i kraft.

Introduktion til aftenens program

- Oplæg v. Per Rask Jensen, formand for Udvalget for Børn og Undervisning: "Hvad ved vi om kvalitet i dagtilbud og skole?"
- Drøftelse af hvad et godt dagtilbud og god skole er for børn og unge? Hvad er god kvalitet i relation til trivsel, læring, overgange og det omkringliggende samfund?
- *15 minutters pause*
- Opsamling af pointer og afrunding v. udvalgsformand Per Rask Jensen

Oplæg v. udvalgsformand Per Rask Jensen

“Hvad ved vi om kvalitet på dagtilbuds
- og skoleområdet?”

Disposition for oplægget

Fokus på:

- Beskrivelse af den brændende platform
- Hvilken fremtid skal vores børn leve i?
- Hvad ved vi om kvalitet i dagtilbud?
- Hvad ved vi om kvalitet i skoler?
- Faktaoplysninger fra Varde kommune i fht:
 - Børnetal
 - Økonomi

Den brændende platform

- Børnetallet falder og falder
- Daginstitutioner under minimumstallet og flere bliver "små"
- Valgmulighed mellem forskellige dagtilbudstyper
- Folkeskolereformen: nye krav til faglighed og lokaleindretning
- Skolerne har et stort renoveringsefterslæb
- Udgifter til rammer fylder mere og færre midler til indhold
- Økonomisk pres
- Dagtilbud og skoler er forbundne kar
- Rekruttering
- Socio-økonomi

Åben Skole – en dør til livet efter skolen

Stigende efterspørgsel efter

- dygtige og højt kvalificerede faglærte
- teoretisk funderede praktikere
- stærke teoretikere med anvendelsesperspektiv

Vigende efterspørgsel efter

- dygtige ufaglærte
- svage faglærte

Ingen efterspørgsel efter

- svagt funderede teoretikere svagt kvalificerede ufaglærte

- Tryghed ligger i **kompetencen** – ikke i stabiliteten
- Vi skal finde veje til at levere **acceptabel kvalitet for færre ressourcer**

Uddannelsesparat og livsduelig

- Faglig parat:
 - At være i stand til at lære sig de centrale færdigheder i den uddannelse, man ønsker, og have et niveau i fagene, der sikrer, at man ikke får nederlag fra starten & "Mestring forudsætter træning"
- Socialt og personligt parat:
 - At møde forberedt, udsovet, mæt og at kunne fokusere, arbejde under modstand og begejstre og begejstres selvom studiet/arbejdet bliver et lidt andet end det, man drømte om – at være robust
- Evnen til at gøre valg rigtige:
 - At udnytte de muligheder, der er

Hvad er kvalitet – for hvem?

- Nærhed
- Institutionsstørrelse
- Åbningstider & lukkedage
- Fysiske rammer
(Bygningsstandard og indretning)
- Udearealer
- Kørsel- og transporttid
- Profiler
- Valgfag
- Fagligt miljø
- Socialt miljø / trivsel
- Klassestørrelser
- Inklusion
- Børn/voksne - normering
- Ledelse
- Alder / behov
- Varierende skoledag / læringsformer
- Skoledagens længde
- Samlæsning
- Digitalisering
- Rullende skolestart
- Lærer/pædagogssamarbejde
- "Den røde tråd"
- Aktivitet i lokalsamfund
- Engagement i lokale foreninger
- Børnebyer

Vi kigger på både dagtilbuds- og skolestruktur

Sammenhængen mellem børns dagtilbud og skole
Forældrevalg:

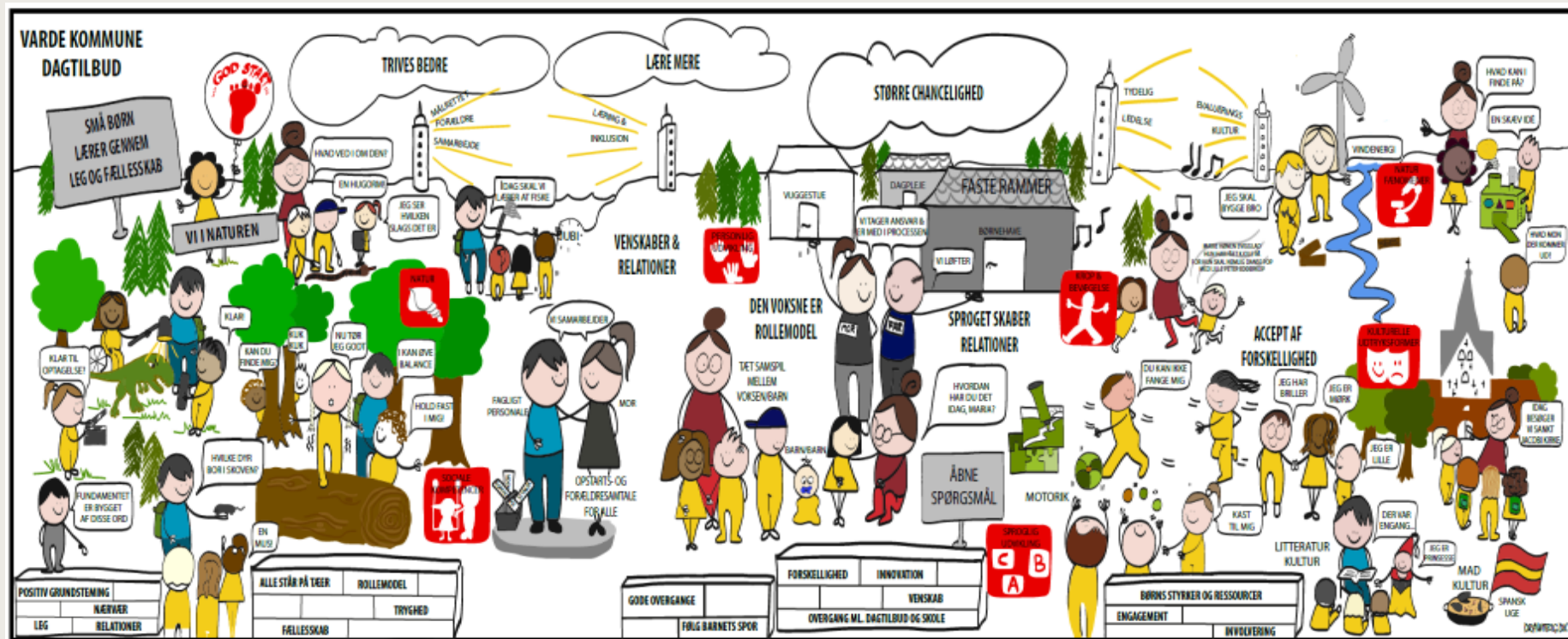
- Pasning af egne børn
- Vuggestue/Dagpleje/0-2 års-pladser
- Integrerede institutioner
- Børnebyer
- Folkeskoler, privatskoler, profilskoler
- Grundskole/overbygning
- Efterskoler
- M.v.

Hvad ved vi om kvalitet?

Hvad ved vi fra forskningen og undersøgelser?

- Om dagtilbud
- Om skoleområdet

Byrådets visionsstrategi for dagtilbudsområdet – bud på kvalitet

Dagtilbuddets betydning

- Pasning i vuggestue og børnehave har en gavnlig effekt på børns udvikling og trivsel
- Børn, der har gået i daginstitution, har bedre koncentrationsevne, bedre deltagelse i undervisningen og bedre disciplin i skolealderen, end de børn (herunder søskende), der ikke har været i daginstitution
- Især børn fra socioøkonomisk vanskeligere opvækstforhold profiterer af kvalitetsdagtilbud

Hvad er højkvalitetsdagtilbud

- Kvaliteten af **interaktionen mellem barn og voksen** er antagelig den mest betydningsfulde enkeltfaktor i daginstitutionen med betydning for barnets kognitive, sociale og følelsesmæssige udvikling.
- Barnets udvikling understøttes, når det mødes med lydhørhed og positive tilkendegivelser på dets ytringer og følelser, samt når den voksne stimulerer barnet gennem alderssvarende aktiviteter.

Der er stor forskel på kvaliteten i dagtilbud. Også dagtilbud, der burde være sammenlignelige. Det, der gør kvalitetsforskellen er:

- Dagtilbud, der samtænker omsorg og læring.
- Dagtilbud med veluddannet personale.
- Varme interaktioner.
- Dagtilbud, hvor læring og social udvikling ses som komplementære størrelser – og lige vigtige.
- Dagtilbud, hvor der er et intentionelt læringsmiljø – medarbejderne har noget på "sinde".

(Taggart et al, 2014, Hansen, 2015)

Hvad er højkvalitetsdagtilbud

Konklusion:

- Mellemstore institutioner kombinerer det bedste fra de to verdener, idet de har aspekter fra begge typer, og ser ud til langt bedre at kunne kombinere det trykke med den nye faglige udvikling.

Anbefaling:

- Der bør sættes på mellemstore daginstitutioner på omkring 60 børn, idet disse giver gode muligheder for strukturel kvalitet i form af personalets faglige udvikling og uddannelse, gode normeringer, gode gruppestørrelser og mere kontakt mellem ledelse og børnegrupperne samt færre børn, som hver voksen skal forholde sig til i løbet af en dag

- Ideelt med 14-20 medarbejdere pr. institutionsleder. Lederen er fuldtidsleder. Samtidig er det stadig muligt at være en nærværende leder og at sikre fælles faglig retning
- Giver mulighed for at anvende medarbejderressourcer mere fleksibelt, og der er flere kompetencer og faglig mangfoldighed til stede i huset
- Mindre institutioner giver lederen mulighed for at være synlig blandt medarbejderne, børn og forældre
- Mindre institutioner kan bedre tilbyde særlige rammer til sårbare børn, og beslutningsvejene er kort

Den ideelle institutionsstørrelse – betydning for ledelse?

- Ideelt med 14-20 medarbejdere pr. institutionsleder. Lederen er fuldtidsleder. Samtidig er det stadig muligt at være en nærværende leder og at sikre fælles faglig retning
- Giver mulighed for at anvende medarbejderressourcer mere fleksibelt, og der er flere kompetencer og faglig mangfoldighed til stede i huset
- Mindre institutioner giver lederen mulighed for at være synlig blandt medarbejderne, børn og forældre
- Mindre institutioner kan bedre tilbyde særlige rammer til sårbare børn, og beslutningsvejene er kort

Børn med særlige behov

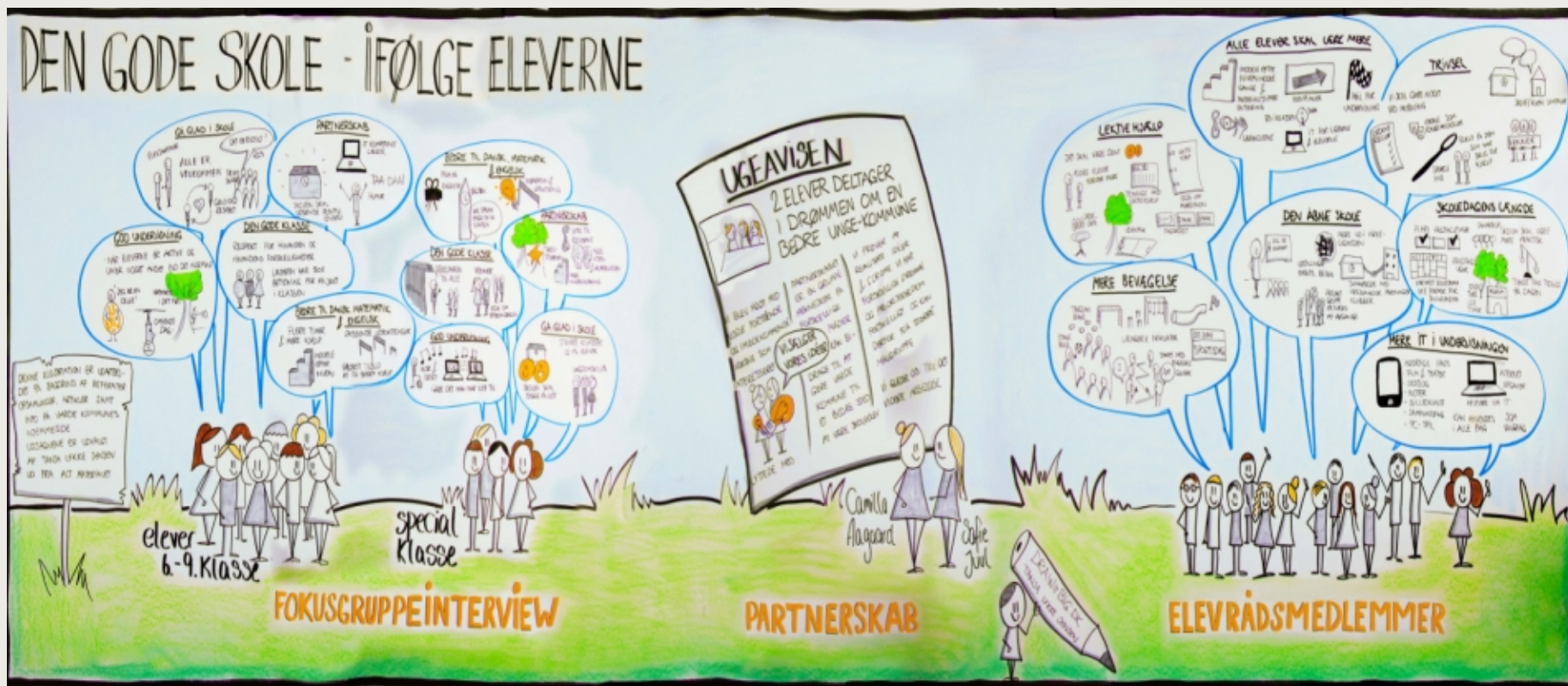
Dagtilbud

- Faglige kompetencer hos personalet
- Normering og lokaleindretning
- Relationer, følelser, udtryk, kropssprog
- Forudsigelighed og tryghed

Skole

- Inklusion har ikke negativ effekt på almen-elevs faglige og sociale udvikling
- Faglig motivation og selvopfattelse: Jo ældre eleverne er, desto bedre trives de i specialtilbud
- Erfaringerne er, at man bør have specialbørn så tæt ved det almene som muligt. Læg specialenheder sammen med almenenheder og undgå at lærere og pædagoger kun arbejder med specialbørn. Jo mere fælles, des bedre" (DPU)

Byrådets visionsstrategi for skoleområdet

Skolestørrelser

- Små skoler har færre end 150 - 200 elever
- Mellemstore skoler har 400 – 500 elever
- Store skoler har flere end 500 elever
- Den optimale størrelse i Danmark er 600 – 800 elever
- I Varde Kommune er den gennemsnitlige skolestørrelse pt. 271 elever (FLIS og Kend din Kommune)
- Samme gennemsnitlige skolestørrelse som for 7-8 år siden
- **Mindre skoler:** Større grad af fysisk sikkerhed og af oplevet psykisk sikkerhed, højere grad af gode relationer mellem voksne og børn og mellem børn/børn og voksne/voksne indbyrdes, gensidig respekt og gensidige (høje) forventninger til adfærd og til læring. Forældrene er en mere nærværende del, når skoler har færre end 400 elever, Grauer & Ryan (2013)
- **Store skoler:** Bedre uddannelse, bedre indkomst, større faglig bredde, mere specialiserede lærere, bedre muligheder for at sammensætte klasser optimalt, Nina Smith
- **Større skoler:** Bredere samarbejde på tværs af elever, større mangfoldighed af lærerkompetencer, Grauer & Ryan (2013)
- Skolestørrelser har kun en ringe effekt på elevers læring og placeres på en 63. plads ud af 150, John Hattie

Skolestørrelser

Små skoler:

- Lærere skal kunne undervise i mange fag og ofte også i ikke-årgangsdelte klasser
- Ofte små klassestørrelser, som giver udfordringer i forhold til at skabe fleksible og dynamiske læringsrum
- Større grad af fysisk sikkerhed og højere grad af oplevet psykisk sikkerhed (tryghed)

Store skoler:

- Større mulighed for at rumme et bredt spektrum af lærer-kompetencer over fag og klassetrin
- Bedre mulighed for, at lærere kan indgå i fagteam, der understøtter professionsudviklingen og den kvalitative udvikling af undervisningen
- Bedre mulighed for, at lærere kan komme til at undervise i de fag, de er mest kvalificerede i
- Flere muligheder for at arbejde med systematisk og målrettet holddeling og anden fleksibel tilrettelæggelse af undervisningen på tværs af klasser, årgange og afdelinger
- Fem af syv danske undersøgelser, har den **samme forsigtige konklusion**: At store skoler styrker elevernes faglige udbytte og de faglige forhold for lærerne. Undersøgelserne viser også, at effekten af skolestørrelse er begrænset i forhold til andre faktorer med betydning for indlæringen blandt børn.

Skolenedlæggelser

- Skoler i landsbyer udgør et vigtigt samlingspunkt, der binder området socialt sammen på flere måder: Lokale arrangementer, fritids – og foreningsliv, stor betydning for områdets kulturelle identitet som lokalt mødested
- Skolelukninger har ikke de store konsekvenser for det lokale foreningsliv, der videreføres i nogenlunde samme omfang
- Det er ikke dårligt for elever at komme til at gå på en større skole.
Nina Smith: "Vi kan ikke finde negative effekter af store skoler. Faktisk er der en tendens til, at der er positive effekter af store skoler for de elever, vi sædvanligvis opfatter som »svage« uddannelsesmæssigt; nemlig **drengene** og børn, der kommer fra familier med **en svag uddannelsesmæssig baggrund.**"
- Danske drenge har særlige problemer i den danske folkeskole, Thomas Nordahl og OECD påviser, at Danmark halter langt efter de lande, vi sammenligner os med, når det handler om at skabe mønsterbrydere.

<http://sim.dk/media/69644/Skoler-i-landdistrikter-Sammenfatning.pdf>

Skoler i landdistrikter

- "Når et lokalsamfund på landet mister sin skole, så kan det ikke påvises, at dette igangsætter eller forstærker en negativ befolkningsudvikling"
- 73% af de lukkede skoler har haft væsentligt faldende elevtal de sidste 5 år inden lukningen
- Etableringen af friskoler "bremser" ikke tilbagegang i befolknings-udviklingen
- En undersøgelse blandt forældre viste, at hvis børnenes skole lukkede, så ville langt de fleste forældre i landdistrikter (87%) blive boende, mens 8% ville overveje at flytte, og 3% helt sikkert ville flytte

Klassestørrelser

- Forældrenes oplevelse af kvalitet hænger sammen med den optimale klassestørrelse på 17-20 børn, KORA 2015.
- Undersøgelsen viser, at forældrene er villige til at betale mere for deres børns skole, hvis klasserne bliver mindre. Deres betalingsvillighed er større, jo større klasserne er
- Undersøgelser af sammenhængen mellem klassestørrelser og faglig kvalitet giver ikke et entydigt svar på klassestørrelsens betydning.
- Vedr. den almindelige klasseundervisning konkluderes: Der er faglige stordriftsfordele i klasser op til omkring 20 elever. Men det er ikke muligt at angive en fagligt optimal klassestørrelse, når man ser på danske undersøgelser.

[http://www.kora.dk/media/280428/Konsekvenser af en ændret skolestruktur.pdf](http://www.kora.dk/media/280428/Konsekvenser_af_en_aendret_skolestruktur.pdf)

[https://www.utdanningsforbundet.no/upload/Tidsskrifter/Bedre%20Skole/BS nr 4 10/4482-bedreSkole-0410-web Nordahl.pdf](https://www.utdanningsforbundet.no/upload/Tidsskrifter/Bedre%20Skole/BS_nr_4_10/4482-bedreSkole-0410-web_Nordahl.pdf)

Læringsmiljøer

- Læreren som leder af klasserummet
- Lærers kompetence
- Pædagogiske konsekvenser knyttet til brug af arbejdsplaner
- Lærers aktive og systematiske introduktion og opsummering af aktiviteter
- Balance mellem kollektive, individuelle og gruppebaserede arbejdsformer
- Systematisk brug af elever som læringsressourcer
- Klare faglige krav
- Klar feedback til elever uden rituel ros

(Klette og Lie, 2006)

Hvad siger eleverne?

- Vedr. faglig trivsel, ro og orden, medbestemmelse og gode fysiske rammer har eleverne på de små folkeskoler med under 200 elever det samlet set bedst (Ugebrevet A4)
- Største skoler klarer sig dog bedre end de små, når det gælder social trivsel (KORA)
- Eleverne på skoler under 200 er på en række områder gladere.
- Kun 6-7 procent af eleverne på de mindre folkeskoler er utilfredse med udeområder og undervisningslokaler. På skoler med over 800 elever er det 14 procent
- På de mindre skoler føler eleverne i højere grad, at læreren hjælper dem. Undervisningen er mere spændende, og læreren inddrager oftere elevernes ideer
- Undersøgelsen om trivsel kan ifølge KL ikke bruges til at sige, hvad den optimale skolestørrelse er (Anna Mee Allerslev)

http://www.ugebreveta4.dk/elever-trives-bedst-paa-mindre-folkeskoler_20258.aspx

Faktaoplysninger:

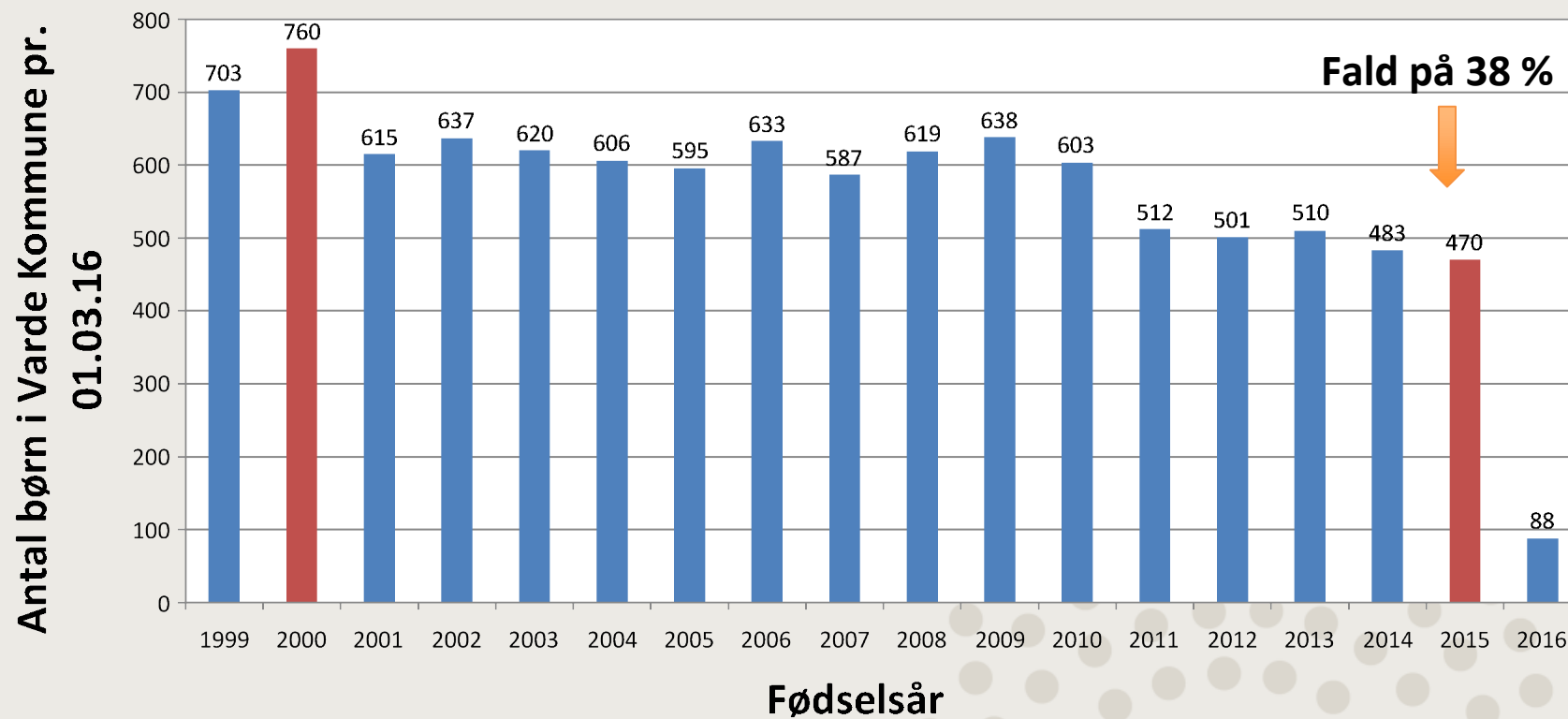
Børnetal og Økonomi

- hvad ved vi om Varde kommune
?

Fordeling af børn ift. fødselsår

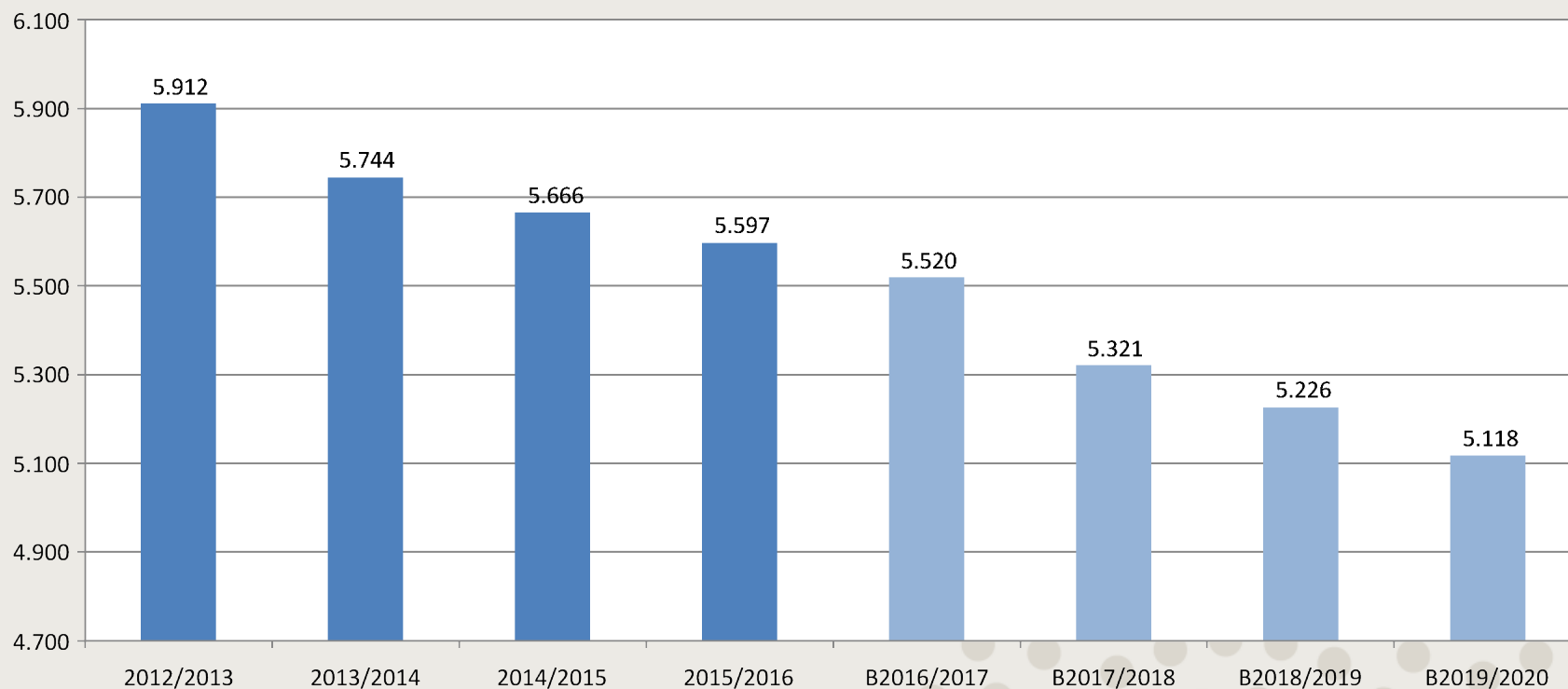

Antal børn pr. 01.03.16 fordelt på fødselsår

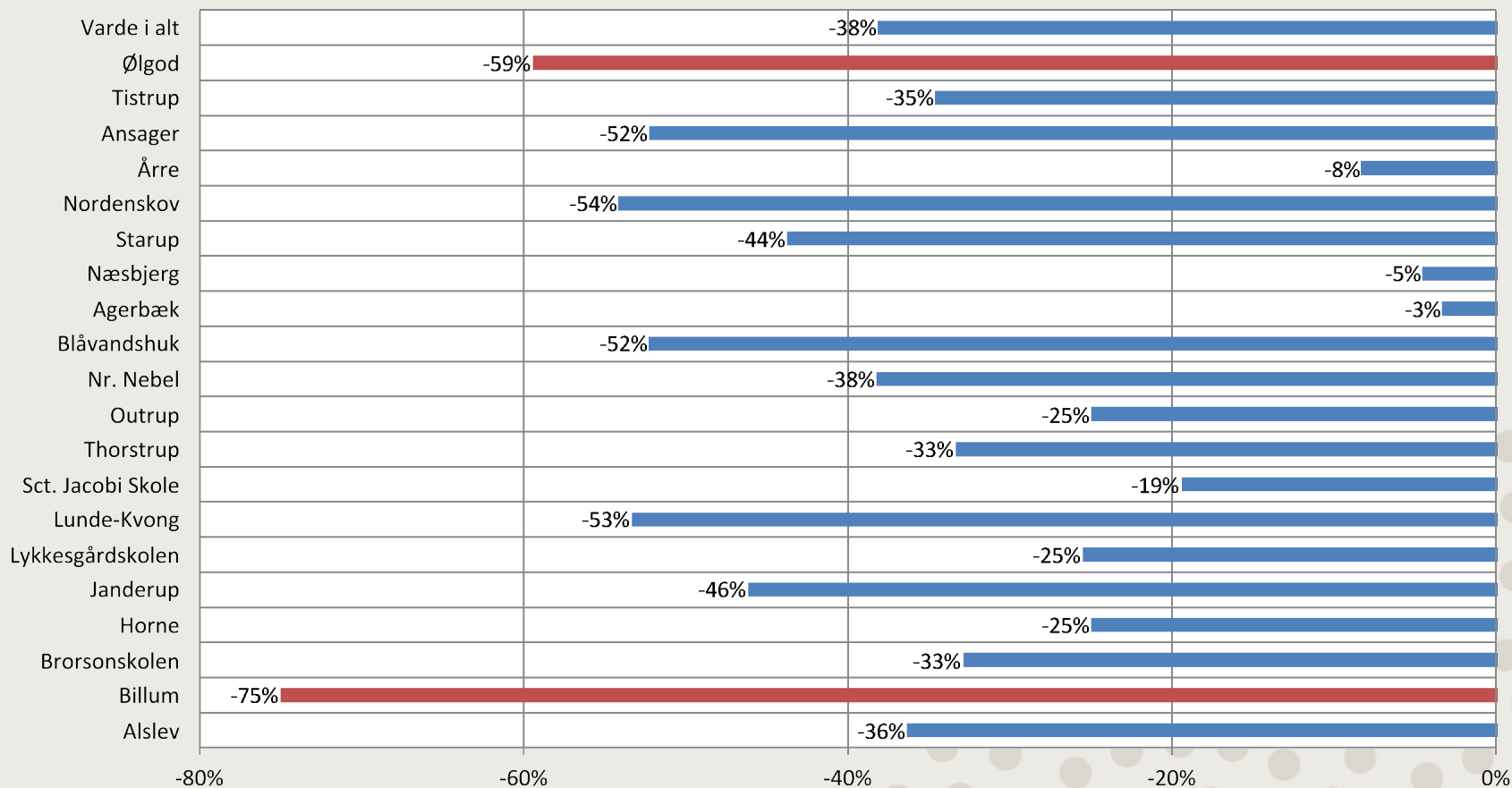
Udviklingen i elevtal på skoleområdet

Elevtal

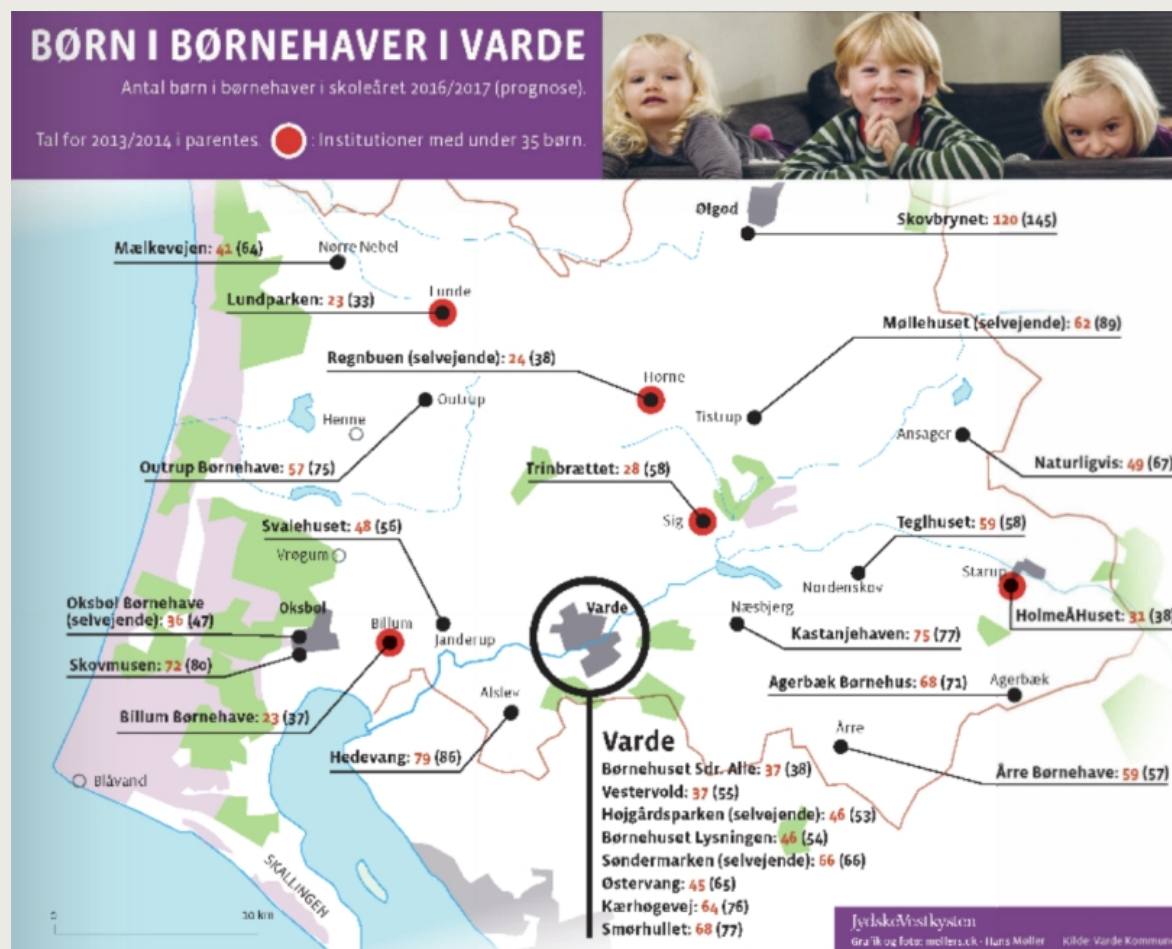

Forskel på antal børn født i 2000 og 2015

JV bragte d. 21. februar oversigt over, hvad der forventes af børn i institutionerne

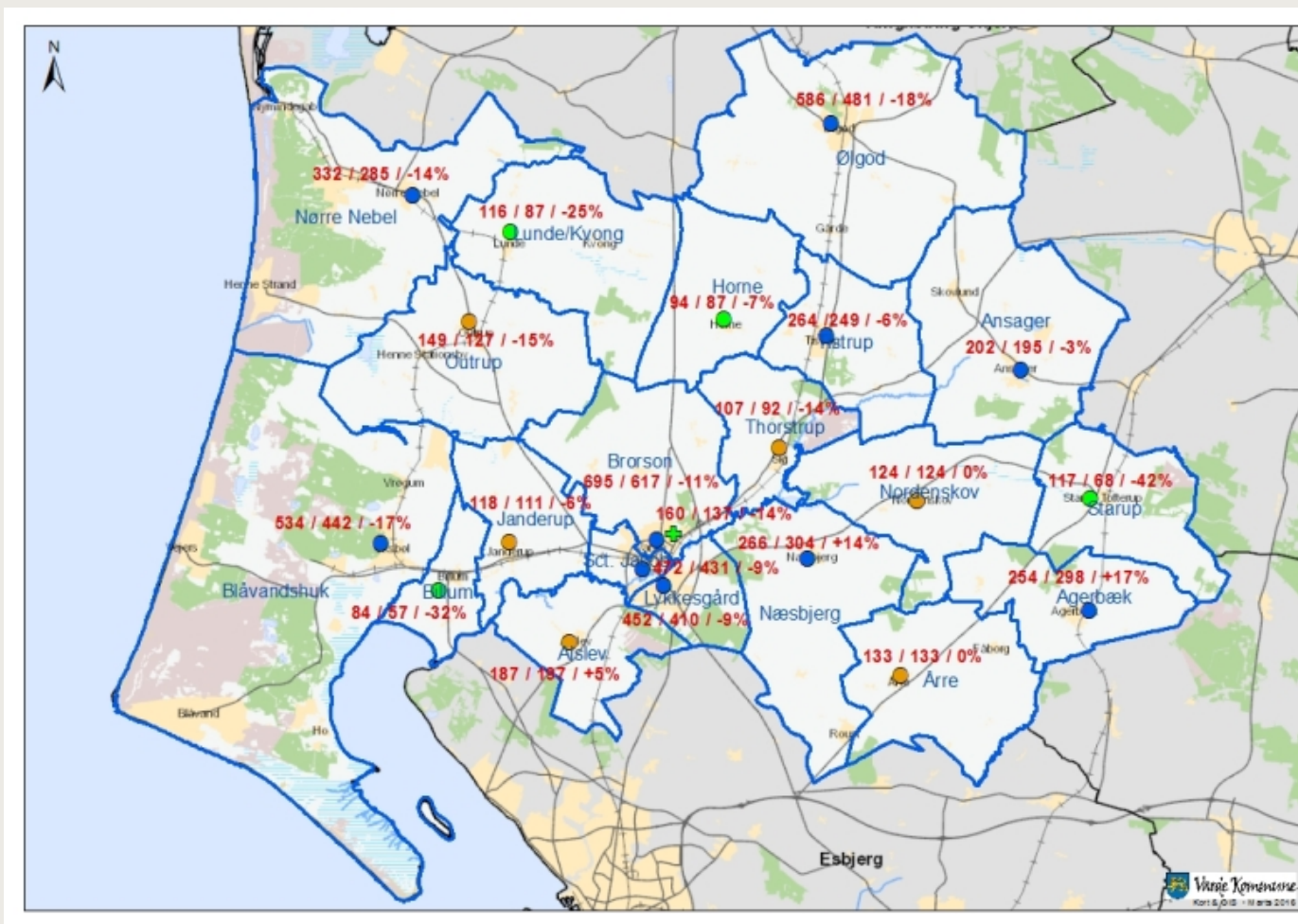

Ændring af elevtal fra skoleåret 15/16 til 20/21)

Forklaring:

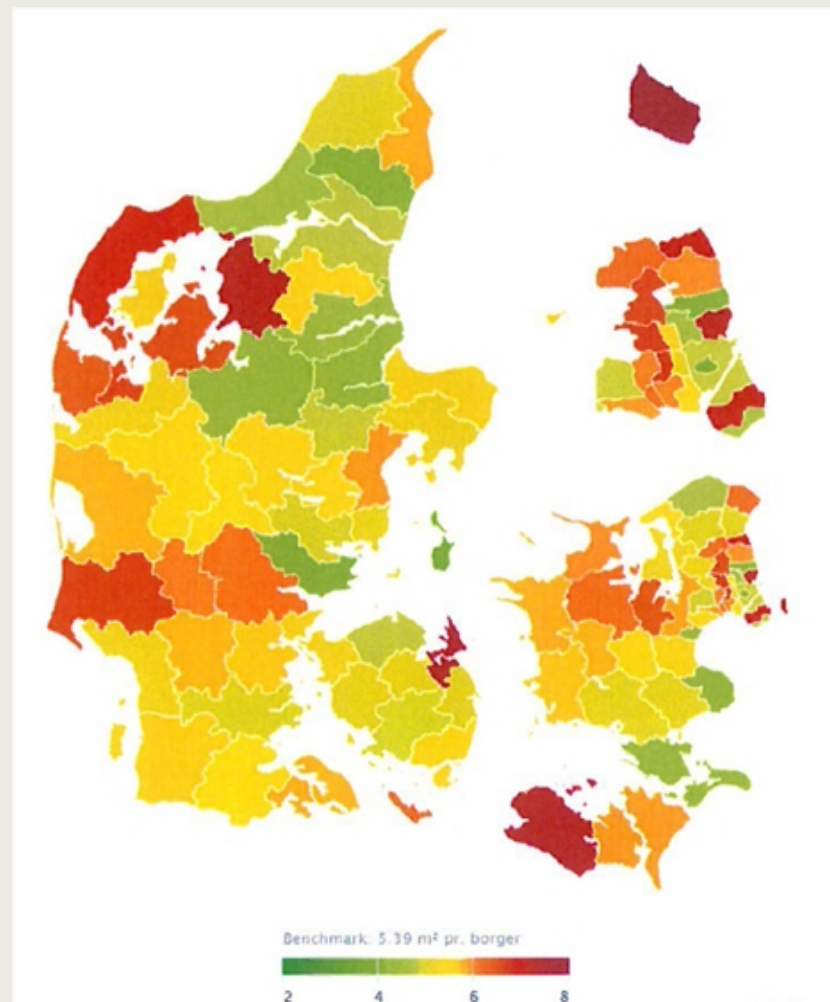
Elevtal 15-16 / Elevtal 20-21
/ Ændring ift. 15/16

- Skole med overbygning
- Filialskole
- Skole uden overbygning
- + CAMPUS 10.klasse

Bygningsmassen – “Rammen”

- Varde Kommune tegner sig for rundt 330.000 m² bygningskvadratmeter.
- Det svarer til 6,58 m² per indbygger
- På landsplan drifter en kommune 5,39 m²
- Varde Kommune har godt 50.000 flere anvendte kvadratmeter end landsgennemsnittet tilsiger.

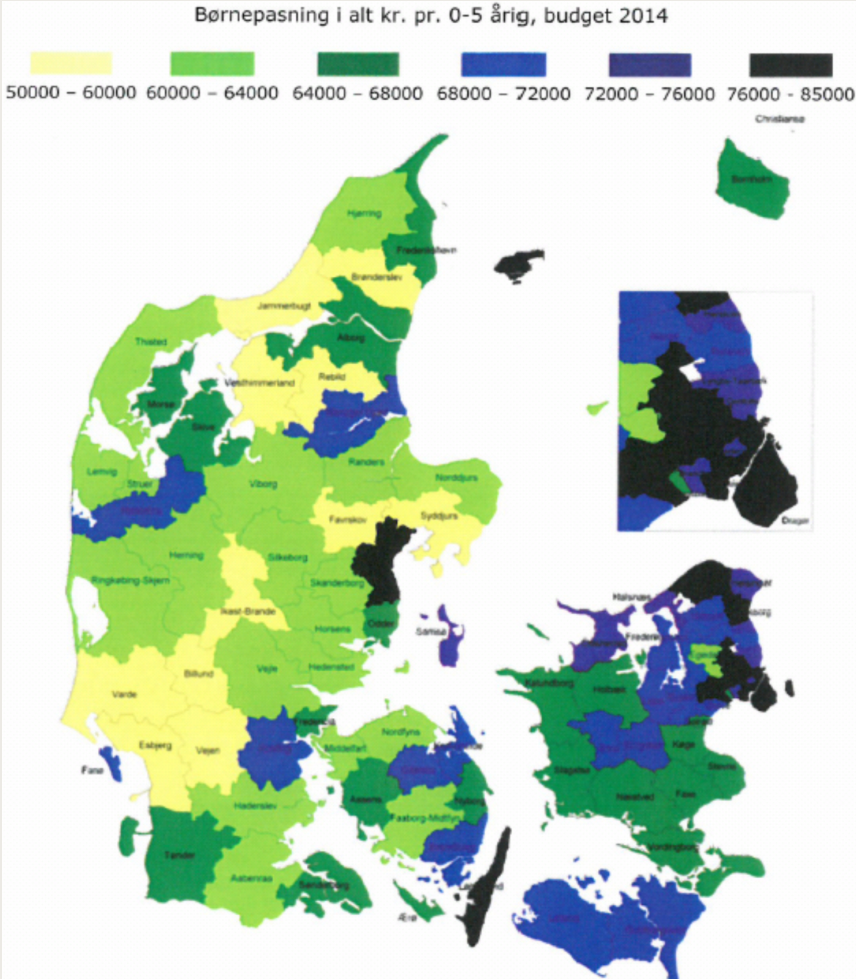
Hvad koster ekstra 50.000 m2

Område	Kroner per år per m2	Udgift til 50.000 m2 per år
Rengøring	209,7	10.438.500
El	45,9	2.295.000
Vand	11,6	581.850
Varme	48,3	2.416.667
I alt	315,5	15.775.000

Og så kommer vedligehold og renovering oven i
(tallene dækker over alle kommunale ejendomme)

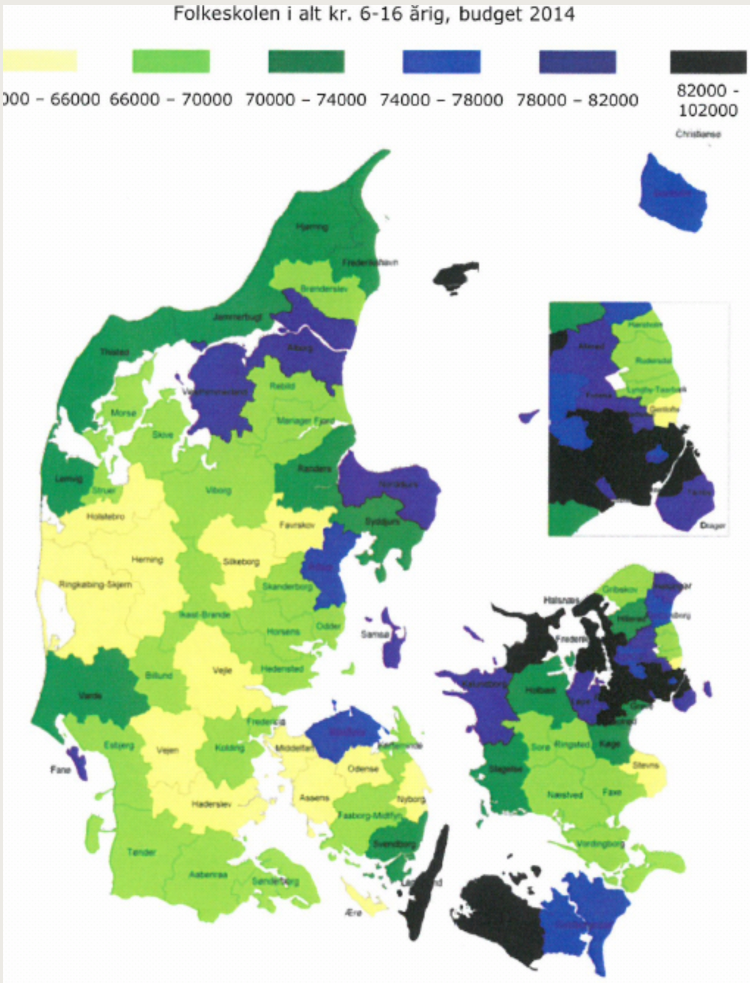
Børnepasning eco-tal

Vi ligger relativt lavt udgiftsmæssigt

Folkeskolen eco-tal

Vi ligger relativt højt udgiftsmæssigt

KL Nøgletal (kommunaløkonomisk forum)

KOMMUNE	Areal	Skolestør- Relse (elever)	Pris pr. elev (kr.)	Andel i Ungdoms- udd. efter 9. mdr (%)	Karakter 9. kl	Inklusions %	Linje- fagsdæk- ning (%)
Ringk-S	1.487	270	56.905	83.2	6,6	95.4	73.5
Viborg	1.474	406	58.023	81.4	6,8	96.0	80.9
Herning	1.324	300	60.133	77.2	7,1	95.3	83.3
Tønder	1.278	670	63.169	80.1	6,1	94.3	72.8
Varde	1.256	271	68.773	82.8	6,6	96.6	79.4

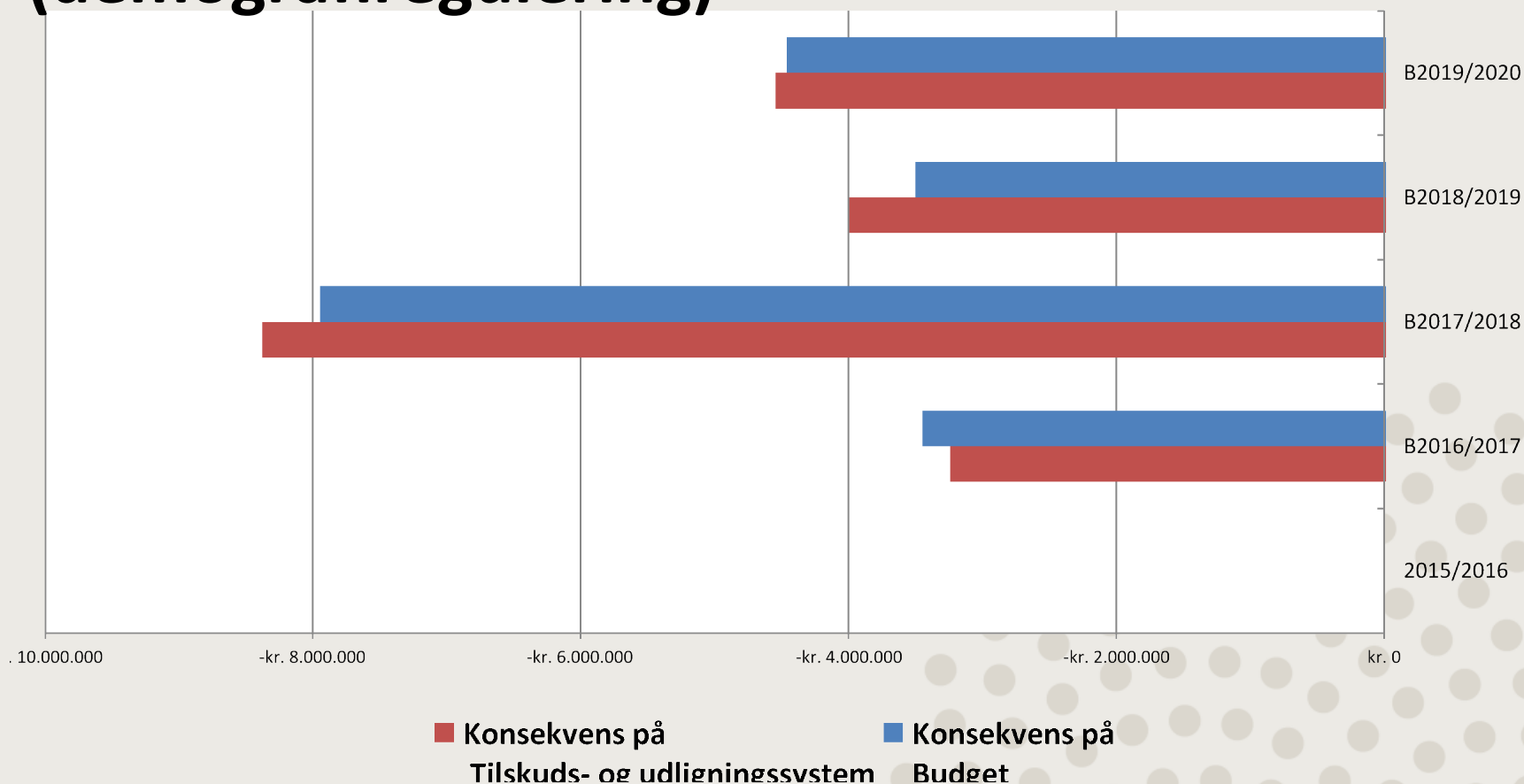

Demografiregulering på skoleområdet

- I skoleåret 2015/2016 er der 5597 elever og i 2019/2020 forventes der at være 5118 elever.
- Kommunens indtægter falder i takt med det faldende børnetal – dette er indregnet i budgettet.

Budgettilpasninger med afsæt i børnetal (demografiregulering)

Den brændende platform

- Børnetallet falder og falder
- Daginstitutioner under minimumstallet og flere bliver "små"
- Valgmulighed mellem forskellige dagtilbudstyper
- Folkeskolereformen: nye krav til faglighed og lokaleindretning
- Skolerne har et stort renoveringsefterslæb
- Udgifter til rammer fylder mere og færre midler til indhold
- Økonomisk pres
- Dagtilbud og skoler er forbundne kar
- Rekruttering
- Socio-økonomi

Gruppedrøftelser

Vi bliver guidet igennem 😊

Afslutning v. udvalgsformand Per Rask Jensen

- Tak for jeres tid og medvirken!
- Jeres input bliver samlet sammen med input fra øvrige interessentmøder og lagt på hjemmesiden medio april 2016
- Inputtet vil indgå i arbejdsgruppernes arbejde
- I november beslutter byrådet, hvad der skal i høring
- Følg med på www.varde.dk

Fælles tilgængeligt materiale

Medio april 2016 lægges forskelligt relevant materiale på hjemmesiden – også det, der d.d. er udleveret i papirform:

<http://www.vardekommune.dk/Borger/Skole-og-uddannelse/Fremtidens-dagtilbud-og-skole-i-Varde-Kommune.aspx>

Har du input, du ikke har fået afleveret kan du sende mail til Signe Kold siko@varde.dk

BACK UP

Ændring af elevtal fra skoleåret 15/16 til 20/21)

Forklaring:

Skole: Elevtal 15/16 (Elevtal 20/21); Ændring ift. 15/16

- Over -15% ændring
- -15% til +15%
- Over +15% ændring

